

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2021 -2023 (projekt)

I. Postanowienia ogólne

Narkomania jest zjawiskiem o ogólnoświatowym zasięgu. Powstaje na podłożu przeobrażeń zachodzących we współczesnym cywilizowanym świecie. Uzależnienie od substancji psychoaktywnych prowadzi do powstania wielu szkód, m. in.: somatycznych, psychicznych i społecznych.

Przeciwdziałanie i zwalczanie narkomanii jest zadaniem własnym gminy, którego realizacja wynika z ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (T.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713; zm.: Dz. U. z 2020 r. poz. 1378) oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 2050).

W myśl powyższej ustawy przeciwdziałanie narkomanii realizuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo – wychowawczej i zdrowotnej, a w szczególności przez:

- a) działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i zapobiegawczą;
- b) leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych;
- c) ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych;
- d) nadzór nad substancjami, których używanie może prowadzić do narkomanii;
- e) zwalczanie niedozwolonego obrotu, wytwarzania, przetwarzania, przerobu i posiadania substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii;
- f) nadzór nad uprawami roślin zawierających substancje, których używanie może prowadzić do narkomanii.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2021-2023 jest kontynuacją GPPN z lat 2006-2009, 2010-2013, 2014-2017 i 2018-2020.

Program ten został opracowany w oparciu o przepisy ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, ustawy o zdrowiu publicznym oraz założenia Narodowego Programu Zdrowia

Program funkcjonuje w kooperacji z uchwalanym corocznie Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Prowadzenie bowiem działań w ramach obu programów niezależnie byłoby niemożliwe ze względu na nierozzerwalny charakter problemów wymienionych w obu dokumentach, ich przyczyn i konsekwencji, jakie powodują.

II. Cel Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii

Celem Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii jest ograniczenie zażywania środków odurzających, szczególnie wśród dzieci i młodzieży oraz związanych z tym problemów zdrowotnych i społecznych występujących na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie.

Celem programu jest także podniesienie świadomości mieszkańców na temat zagrożeń wynikających z używania substancji psychoaktywnych.

Szczegółowym celem programu jest :

- 1) zapobieganie inicjacom używania substancji psychoaktywnych;
- 2) zmniejszenie popytu poprzez prowadzenie działań profilaktycznych ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki szkolnej i rodzinnej;
- 3) wspieranie psychospołeczne osób uzależnionych od narkotyków i ich rodzin;

- 4) współdziałanie merytoryczne i wspieranie instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych realizujących zadanie gminne z zakresu przeciwdziałania narkomanii;
- 5) podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych i możliwości zapobiegania zjawisku;
- 6) zwiększenie zaangażowania społeczności lokalnych w zapobieganiu używania środków psychoaktywnych poprzez organizowanie i prowadzenie na terenie placówek oświatowych i opiekuńczo wychowawczych programów profilaktycznych;
- 7) promocja zdrowego stylu życia, wolnego od środków uzależniających;
- 8) zwiększenie dostępności do alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży;
- 9) współpraca z podmiotami działającymi w obszarze przeciwdziałania narkomanii;
- 10) wzmacnianie postaw społecznych związanych z ograniczeniem używania substancji psychoaktywnych;
- 11) udział w ogólnopolskich kampaniach profilaktycznych.

III. Diagnoza problemu

Dane wynikające z ankiet:

Na przestrzeni lat przeprowadzono ankietyzację wśród dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych, mającą określić skalę zagrożenia uzależnieniem wśród uczniów.

Ogólnopolska Diagnoza społeczna uczniów.

W roku 2018 w ramach kampanii Zachowaj Trzeźwy Umysł zostały w szkołach przeprowadzone badania ankietowe „Ogólnopolska Diagnoza społeczna uczniów”, obejmujące również problem nadużywania alkoholu, papierosów i narkotyków.

Badaniem objęto 72 uczniów klas V-VI oraz 65 uczniów klas VII i VII ze szkół podstawowych na terenie gminy.

W roku 2021 przewiduje się przeprowadzenie ewaluacji ankiet.

Wyniki ankiet są następujące:

Pyt. Jak często spożywasz napoje energetyzowane lub funkcjonalne, zawierające kofeinę, wyciąg z guarany lub różne witaminy, magnez (np. Red Bull, Tiger, Be Power, Oshee, 4 Motive, Powerade itp.)?

Grupa: klasy V+VI

Dane %	Wszyscy	Dziewczynki	Chłopcy
Codziennie	9.72	0	16.28
Kilka razy w tygodniu	13.89	3.45	20.93
Mniej więcej raz na tydzień	9.72	6.9	11.63
Kilka razy w miesiącu	9.72	10.34	9.3
Mniej więcej raz w miesiącu lub rzadziej	12.5	6.9	16.28
Wcale	44.44	72.41	25.58

Grupa: klasy VII+VIII

Dane %	Wszyscy	Dziewczynki	Chłopcy
Codziennie	1.54	3.13	0
Kilka razy w tygodniu	10.77	6.25	15.15
Mniej więcej raz na tydzień	6.15	3.13	9.09
Kilka razy w miesiącu	15.38	3.13	27.27
Mniej więcej raz w miesiącu lub rzadziej	20	18.75	21.21
Wcale	46.15	65.63	27.27

Grupa: klasy V+VI

Dane %	Wszyscy					
Pyt. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy widziałeś kogoś ze swoich rówieśników, kto:	Wcale	Mniej więcej raz w miesiącu lub rzadziej	Kilka razy w miesiącu	Mniej więcej raz na tydzień	Kilka razy w tygodniu	Codziennie
palił papierosa	62.5	11.11	4.17	4.17	8.33	9.72
palił marihuanę	84.72	6.94	0	1.39	2.78	4.17
zażywał dopalaczy	91.67	1.39	0	1.39	2.78	2.78
pił piwo	69.44	11.11	1.39	2.78	6.94	8.33
pił wino	81.94	8.33	0	2.78	2.78	4.17
pił wódkę	80.56	5.56	2.78	1.39	2.78	6.94
pił szampana	68.06	16.67	1.39	4.17	2.78	6.94
pił drinka	77.78	6.94	1.39	4.17	4.17	5.56
	Dziewczynki					
Pyt. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy widziałeś kogoś ze swoich rówieśników, kto:	Wcale	Mniej więcej raz w miesiącu lub rzadziej	Kilka razy w miesiącu	Mniej więcej raz na tydzień	Kilka razy w tygodniu	Codziennie
palił papierosa	68.97	3.45	10.34	6.9	6.9	3.45

pałił marihuanę	89.66	6.9	0	0	3.45	0
zażywał dopalaczy	96.55	0	0	0	3.45	0
pił piwo	65.52	17.24	0	6.9	6.9	3.45
pił wino	75.86	17.24	0	3.45	3.45	0
pił wódkę	79.31	10.34	6.9	0	3.45	0
pił szampana	75.86	17.24	3.45	0	3.45	0
pił drinka	79.31	6.9	3.45	6.9	3.45	0
Chłopcy						
Pyt. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy widziałeś kogoś ze swoich rówieśników, kto:	Wcale	Mniej więcej raz w miesiącu lub rzadziej	Kilka razy w miesiącu	Mniej więcej raz na tydzień	Kilka razy w tygodniu	Codziennie
pałił papierosa	58.14	16.28	0	2.33	9.3	13.95
pałił marihuanę	81.4	6.98	0	2.33	2.33	6.98
zażywał dopalaczy	88.37	2.33	0	2.33	2.33	4.65
pił piwo	72.09	6.98	2.33	0	6.98	11.63
pił wino	86.05	2.33	0	2.33	2.33	6.98
pił wódkę	81.4	2.33	0	2.33	2.33	11.63
pił szampana	62.79	16.28	0	6.98	2.33	11.63
pił drinka	76.74	6.98	0	2.33	4.65	9.3

Grupa: klasy VII+VIII

Dane %	Wszyscy					
Pyt. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy widziałeś kogoś ze swoich rówieśników, kto:	Wcale	Mniej więcej raz w miesiącu lub rzadziej	Kilka razy w miesiącu	Mniej więcej raz na tydzień	Kilka razy w tygodniu	Codziennie
pałił papierosa	55.38	15.38	7.69	7.69	10.77	3.08
pałił marihuanę	86.15	10.77	0	1.54	1.54	0
zażywał dopalaczy	96.92	0	1.54	1.54	0	0

pił piwo	56.92	27.69	6.15	4.62	0	4.62
pił wino	76.92	13.85	6.15	1.54	1.54	0
pił wódkę	69.23	18.46	4.62	1.54	0	6.15
pił szampana	67.69	24.62	3.08	3.08	1.54	0
pił drinka	70.77	20	4.62	3.08	1.54	0
Dziewczynki						
	Wcale	Mniej więcej raz w miesiącu lub rzadziej	Kilka razy w miesiącu	Mniej więcej raz na tydzień	Kilka razy w tygodniu	Codzien - nie
pał papierosa	43.75	21.88	12.5	6.25	12.5	3.13
pał marihuanę	90.63	9.38	0	0	0	0
zażywał dopalaczy	100	0	0	0	0	0
pił piwo	59.38	25	12.5	3.13	0	0
pił wino	81.25	9.38	9.38	0	0	0
pił wódkę	84.38	6.25	9.38	0	0	0
pił szampana	68.75	25	3.13	3.13	0	0
pił drinka	75	15.63	9.38	0	0	0
Chłopcy						
	Wcale	Mniej więcej raz w miesiącu lub rzadziej	Kilka razy w miesiącu	Mniej więcej raz na tydzień	Kilka razy w tygodniu	Codzien - nie
pał papierosa	66.67	9.09	3.03	9.09	9.09	3.03
pał marihuanę	81.82	12.12	0	3.03	3.03	0
zażywał dopalaczy	93.94	0	3.03	3.03	0	0
pił piwo	54.55	30.3	0	6.06	0	9.09
pił wino	72.73	18.18	3.03	3.03	3.03	0
pił wódkę	54.55	30.3	0	3.03	0	12.12

pił szampana	66.67	24.24	3.03	3.03	3.03	0
pił drinka	66.67	24.24	0	6.06	3.03	0

Grupa: klasy V+VI

Dane %	Wszyscy					
Pyt. Czy ty sam(a) w ciągu ostatnich 12 miesięcy:	Wcale	Mniej więcej raz w miesiącu lub rzadziej	Kilka razy w miesiącu	Mniej więcej raz na tydzień	Kilka razy w tygodniu	Codziennie
zapalił(a)ś papierosa	90.28	4.17	0	2.78	0	2.78
zapalił(a)ś marihuanę	95.83	1.39	1.39	0	0	1.39
zażył(a)ś dopalaczy	95.83	1.39	1.39	0	0	1.39
wypił(a)ś piwo	91.67	5.56	1.39	0	0	1.39
wypił(a)ś wino	94.44	2.78	1.39	0	0	1.39
wypił(a)ś wódkę	93.06	4.17	1.39	0	0	1.39
wypił(a)ś szampana	79.17	13.89	4.17	1.39	0	1.39
wypił(a)ś drinka	91.67	5.56	1.39	0	0	1.39
	Dziewczynki					
	Wcale	Mniej więcej raz w miesiącu lub rzadziej	Kilka razy w miesiącu	Mniej więcej raz na tydzień	Kilka razy w tygodniu	Codziennie
zapalił(a)ś papierosa	96.55	0	0	0	0	3.45
zapalił(a)ś marihuanę	96.55	0	3.45	0	0	0
zażył(a)ś dopalaczy	96.55	0	3.45	0	0	0
wypił(a)ś piwo	93.1	3.45	3.45	0	0	0
wypił(a)ś wino	96.55	0	3.45	0	0	0
wypił(a)ś wódkę	96.55	0	3.45	0	0	0
wypił(a)ś szampana	89.66	6.9	3.45	0	0	0
wypił(a)ś drinka	96.55	0	3.45	0	0	0
	Chłopcy					

	Wcale	Mniej więcej raz w miesiącu lub rzadziej	Kilka razy w miesiącu	Mniej więcej raz na tydzień	Kilka razy w tygodniu	Codzien - nie
zapalił(a)ś papierosa	86.05	6.98	0	4.65	0	2.33
zapalił(a)ś marihuanę	95.35	2.33	0	0	0	2.33
zażył(a)ś dopalaczy	95.35	2.33	0	0	0	2.33
wypił(a)ś piwo	90.7	6.98	0	0	0	2.33
wypił(a)ś wino	93.02	4.65	0	0	0	2.33
wypił(a)ś wódkę	90.7	6.98	0	0	0	2.33
wypił(a)ś szampana	72.09	18.6	4.65	2.33	0	2.33
wypił(a)ś drinka	88.37	9.3	0	0	0	2.33

Grupa: klasy VII+VIII

Dane %	Wszyscy					
Pyt. Czy ty sam(a) w ciągu ostatnich 12 miesięcy:	Wcale	Mniej więcej raz w miesiącu lub rzadziej	Kilka razy w miesiącu	Mniej więcej raz na tydzień	Kilka razy w tygodniu	Codzien - nie
zapalił(a)ś papierosa	84.62	12.31	0	0	0	3.08
zapalił(a)ś marihuanę	92.31	4.62	0	0	0	3.08
zażył(a)ś dopalaczy	95.38	1.54	1.54	0	0	1.54
wypił(a)ś piwo	76.92	18.46	0	1.54	0	3.08
wypił(a)ś wino	87.69	7.69	1.54	0	1.54	1.54
wypił(a)ś wódkę	81.54	13.85	0	0	0	4.62
wypił(a)ś szampana	76.92	18.46	0	0	3.08	1.54
wypił(a)ś drinka	83.08	13.85	0	1.54	0	1.54
	Dziewczynki					
	Wcale	Mniej więcej raz w miesiącu lub	Kilka razy w miesiącu	Mniej więcej raz na tydzień	Kilka razy w tygodniu	Codzien - nie

		rzadziej				
zapalił(a)ś papierosa	84.38	15.63	0	0	0	0
zapalił(a)ś marihuanę	100	0	0	0	0	0
zażył(a)ś dopalaczy	100	0	0	0	0	0
wypił(a)ś piwo	78.13	21.88	0	0	0	0
wypił(a)ś wino	87.5	12.5	0	0	0	0
wypił(a)ś wódkę	87.5	12.5	0	0	0	0
wypił(a)ś szampana	71.88	25	0	0	3.13	0
wypił(a)ś drinka	84.38	15.63	0	0	0	0
Chłopcy						
	Wcale	Mniej więcej raz w miesiącu lub rzadziej	Kilka razy w miesiącu	Mniej więcej raz na tydzień	Kilka razy w tygodniu	Codziennie
zapalił(a)ś papierosa	84.85	9.09	0	0	0	6.06
zapalił(a)ś marihuanę	84.85	9.09	0	0	0	6.06
zażył(a)ś dopalaczy	90.91	3.03	3.03	0	0	3.03
wypił(a)ś piwo	75.76	15.15	0	3.03	0	6.06
wypił(a)ś wino	87.88	3.03	3.03	0	3.03	3.03
wypił(a)ś wódkę	75.76	15.15	0	0	0	9.09
wypił(a)ś szampana	81.82	12.12	0	0	3.03	3.03
wypił(a)ś drinka	81.82	12.12	0	3.03	0	3.03

Pyt. Jak często jesteś świadkiem przemocy fizycznej kierowanej do Twoich koleżanek lub kolegów?

Grupa: klasy V+VI

	Wszyscy	Dziewczynki	Chłopcy
Codziennie	13.89	6.9	18.6
Kilka razy w tygodniu	15.28	13.79	16.28
Mniej więcej raz na tydzień	6.94	0	11.63
Kilka razy w miesiącu	6.94	3.45	9.3
Mniej więcej raz w miesiącu lub rzadziej	16.67	10.34	20.93
Wcale	40.28	65.52	23.26

Grupa: klasy VII+VIII

	Wszyscy	Dziewczynki	Chłopcy
Codziennie	10.77	9.38	12.12
Kilka razy w tygodniu	6.15	9.38	3.03
Mniej więcej raz na tydzień	13.85	9.38	18.18
Kilka razy w miesiącu	12.31	15.63	9.09
Mniej więcej raz w miesiącu lub rzadziej	32.31	34.38	30.3
Wcale	24.62	21.88	27.27

Pyt. Jak często jesteś świadkiem przemocy emocjonalnej/psychicznej kierowanej do Twoich koleżanek lub kolegów?

Grupa: klasy V+VI

Dane %	Wszyscy	Dziewczynki	Chłopcy
Codziennie	12.5	6.9	16.28
Kilka razy w tygodniu	15.28	10.34	18.6
Mniej więcej raz na tydzień	4.17	3.45	4.65
Kilka razy w miesiącu	8.33	3.45	11.63
Mniej więcej raz w miesiącu lub rzadziej	15.28	20.69	11.63
Wcale	44.44	55.17	37.21

Grupa: klasy VII+VIII

Dane %	Wszyscy	Dziewczynki	Chłopcy
Codziennie	9.23	3.13	15.15
Kilka razy w tygodniu	13.85	12.5	15.15
Mniej więcej raz na tydzień	10.77	15.63	6.06
Kilka razy w miesiącu	10.77	12.5	9.09
Mniej więcej raz w miesiącu lub rzadziej	23.08	31.25	15.15
Wcale	32.31	25	39.39

Z opracowanego na podstawie badań ogólnopolskiego Raportu najważniejsze wnioski są następujące :

Prawie co czwarty ankietowany (22,1%) raz na tydzień widział, jak ktoś z jego rówieśników pali papierosy. Z kolei co piąty widział palących rówieśników przynajmniej raz na miesiąc (19,7%). Jeżeli chodzi o płeć w poszczególnych grupach wiekowych, to nie odnotowano wyraźnych różnic. Zarówno chłopcy, jak i dziewczęta w podobnych proporcjach spotykali się z palącymi rówieśnikami. Można jednak zauważyć wyraźny wzrost w zaobserwowaniu palących rówieśników w odniesieniu do poziomu klasy. Spośród piąto- i szóstoklasistów palącego kolegę lub koleżankę przynajmniej raz w tygodniu widział co siódmy uczeń (14,4%). Z kolei palącego rówieśnika widziało więcej niż dwóch na siedmiu siódmo- i ósmoklasistów (30,5%). Palenie papierosów w ciągu ostatniego roku ma za sobą co ósmy uczeń szkoły podstawowej (12,7%). W skali ogólnej różnica pomiędzy chłopcami a dziewczętami jest bardzo niewielka (chłopcy – 13,8%; dziewczęta – 11,6%). Nie oznacza to, że taki odsetek osób ma za sobą w ogóle sięgnięcie po papierosa. Dane przedstawiają zapalenie papierosa w ciągu ostatniego roku przed badaniem. Próby sięgania po papierosa w ciągu ostatniego roku ma za sobą co najmniej szesnasty uczeń klas V-VI (6,1%) i co piąty uczeń klas VII-VIII (20,0%). Warto podkreślić, że równie często sięgają po papierosa zarówno starsi chłopcy, jak i starsze dziewczęta.

Z kimś, kto na co dzień pali marihuanę – narkotyk w Polsce zakazany – spotyka się 3,3% uczniów. Jakkolwiek odsetek ten może wydawać się niewielki, to warto podkreślić, że co dwudziesty uczeń szkoły podstawowej z palącym marihuanę rówieśnikiem spotyka się przynajmniej raz na tydzień (5,2%), zatem z pewną regularnością. Nie można też mówić o znikomości tego wskaźnika dla uczniów młodszych, spośród których co najmniej 3,3% raz na tydzień widzi palącego marihuanę kolegę lub koleżankę. Wskaźnik ten dla każdej grupy wiekowej powinien wynosić 0,0%. Wśród uczniów z klas starszych wynosi on dużo więcej (7,4%). Tak czy inaczej w każdej grupie wiekowej częściej z palącymi rówieśnikami spotykają się chłopcy (klasy V-VI – 4,3%; klasy VII-VIII – 9,2%) niż dziewczęta (klasy V-VI – 2,3%; klasy VII-VIII – 5,8%). Do zapalenia marihuany przynajmniej raz na tydzień przyznało się 2,6% ogółu ankietowanych – częściej chłopcy (3,4%) niż dziewczęta (1,8%). Częściej też do zapalenia marihuany w ciągu ostatniego roku przyznają się uczniowie starsi (6,5%) niż młodszy (2,5%). Zarówno w grupie młodszej jak i starszej rzadziej po marihuanę sięgają dziewczęta niż chłopcy. Skala zjawiska mogłaby się wydawać znikoma, jednak budzi zaniepokojenie to, że wraz z wiekiem przybywa uczniów gotowych zapalić marihuanę.

Spośród ogółu badanych 7,1% spotkało się z kimś, kto w ostatnim roku zażywał dopalacze. Częściej byli to chłopcy (8,5%) niż dziewczęta (5,8%), zarówno wśród młodszych (dziewczęta – 3,9%, chłopcy – 6,5%), jak i starszych uczniów (dziewczęta – 7,9%, chłopcy – 10,6%). Przedstawione statystyki nie pozostawiają wątpliwości, że dopalacze nie zostały całkowicie

wyeliminowane z otoczenia uczniów szkół podstawowych, a wraz z wiekiem uczniów problem narasta. Po dopalacze jako jeden z najbardziej niebezpiecznych środków odurzających – wywołujących nieodwracalne zmiany w organizmie, niekiedy zakończone zgonem – w ciągu ostatniego roku sięgnęło 3,3% uczniów. Według Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2017 roku na przeprowadzone 562 kontrole zabezpieczono 36 786 produktów opakowań. W tym samym roku średnia krajowa podejrzeń zatruc dopalaczami wynosiła 11 przypadków na 100 tysięcy ludności. Najwięcej w województwie łódzkim (38,54), śląskim (27,72), kujawsko-pomorskim (10,89), podobnie jak w wielkopolskim (10,76). Najmniej w podkarpackim (0,93) i opolskim (1,21) (*Dane statystyczne: Wykaz środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych i innych substancji. GIS n.d.*). Wyraźnie widać, że skala zjawiska zatruc dopalaczami jest mocno zróżnicowana w zależności od województwa i związanego z nim rozwoju gospodarczego, PKB, a także zagęszczenia ludności, urbanizacji i industrializacji. Może to też wynikać z innych uwarunkowań środowiskowych ludzi zamieszkujących poszczególne województwa. Jednak ze względu na takie zmienne niezależne, jak *pleć* i *poziom klasy* można doszukać się pewnych różnic. Spośród uczniów młodszych tylko w ciągu ostatniego roku po dopalacze sięgnęło 2,6% uczniów (1,6% bierze dopalacze raz na tydzień). Różnica pomiędzy dziewczętami a chłopcami jest niewielka dla tak małych wskaźników. Zjawisko zażywania dopalaczy wśród uczniów starszych jest jednak nieco większe, gdyż po tę truciznę tylko w ciągu 12 miesięcy przed badaniem sięgnęło 4,2% uczniów (2,9% co najmniej raz na tydzień). Podobnie jak w przypadku marihuany można zauważyć tendencję do zwiększania się, wraz z wiekiem, wskaźnika korzystających z dopalaczy młodych ludzi. Należy przy tym pamiętać, że każde zażycie tego środka psychoaktywnego może zakończyć się tragicznie.

Na każdym pięciu badanych przynajmniej trzech raz w miesiącu lub rzadziej spotkało się z jakimś aktem agresji fizycznej skierowanej do jego kolegi lub koleżanki (60,7%). Co dziewiąty ankietowany z agresją fizyczną spotyka się na co dzień (11,6%), a co ósmy kilka razy w tygodniu (12,5%). Ważnym aspektem jest fakt, że wraz z poziomem klasy rośnie agresja fizyczna wobec uczniów. Wskaźnik dostrzeganej agresji dla grupy uczniów młodszych wynosi 9,2%, dla grupy uczniów starszych 14,2%. Z aktami przemocy częściej spotykali się chłopcy (66,7%) niż dziewczęta (55,0%). Odnosi się to zarówno do grupy uczniów młodszych (dziewczęta – 7,0%, chłopcy – 11,6%), jak i starszych (dziewczęta – 10,6%, chłopcy – 18,0%). Agresja psychiczna lub emocjonalna towarzyszy młodym ludziom nie rzadziej niż fizyczna (62,0%). Jakkolwiek z agresją psychiczną, podobnie jak fizyczną, częściej spotykają się chłopcy (64,3%) niż dziewczęta (59,8%), to dziewczęta bardziej dostrzegają przemoc emocjonalną. Przemoc emocjonalna wśród uczniów starszych nie jest różnicowana ze względu na *pleć*, w przeciwieństwie do uczniów młodszych, wśród których z tym typem przemocy spotkało się w ciągu ostatniego roku 53,2% dziewcząt i 61,5% chłopców. Podobnie jak w przypadku przemocy fizycznej, wraz z poziomem klasy rośnie odsetek respondentów dostrzegających agresywne zachowania swoich kolegów i koleżanek

Dane z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Osoby uzależnione dosyć często charakteryzują się niezaradnością życiową, brakiem umiejętności w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz w wychowaniu dzieci.

W roku 2020 pomoc udzielona przez MGOPS w Kowalewie Pomorskim kształtowała się na następującym poziomie:

Lp	Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1.	Ubóstwo	174	373
2.	Bezdomność	14	14
3.	Potrzeba ochrony macierzyństwa w tym wielodzietność	37 27	180 139
4.	Bezrobocie	139	356
5.	Niepełnosprawność	112	226
6.	Długotrwała lub ciężka choroba	89	165
7.	Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego ogółem, w tym: - rodziny niepełne - rodziny wielodzietne	33 30 2	107 95 11
8.	Przemoc w rodzinie	4	15
9.	Alkoholizm	35	52
10.	Narkomania	2	2
11.	Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1	1
12.	Zdarzenia losowe	0	0
13.	Sytuacja kryzysowa	0	0

Dane pochodzące z Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego oraz od psychologa

W Kowalewie Pomorskim funkcjonuje Punkt Informacyjno – Konsultacyjny dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin.

W ramach działalności Punktu, w czasie dyżurów terapeuty udzielana jest pomoc informacyjna, edukacyjna, terapeutyczna osobom uzależnionym od alkoholu, narkotyków i współuzależnionym rodzinom, które doświadczały bezradności w trudnej sytuacji życiowej w jakiej się znalazły.

W 2020 roku przeprowadzono konsultacje terapeutyczne, profilaktyczne, interwencyjne, edukacyjne i diagnostyczne w zakresie:

- Osoby z problemem alkoholowym – 229 porad,
- Dorośli członkowie rodziny osoby z problemem alkoholowym (w tym współuzależnieni/DDA) – 13 porad,
- Osoby doznające przemocy w rodzinie – 13 porad,
- Osoby stosujące przemoc w rodzinie – 40 porad.

W ramach usług poradnictwa psychologicznego dla mieszkańców gminy Kowalewo Pomorskie, ze szczególnym uwzględnieniem ofiar przemocy, w MGOPS w Kowalewie pomorskim są udzielane porady psychologiczne. Pomoc psychologiczna jest świadczona celem zapobiegania powstawaniu lub pogłębianiu trudnych sytuacji życiowych.

W 2020 roku udzielono 88 porad psychologicznych.

W ramach w/w konsultacji nie zgłaszały się osoby z problemem narkotykowym.

Dane z Komendy Powiatowej Policji w Golubiu-Dobrzyniu

Z informacji o Stanie Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego na terenie Powiatu Golubsko-Dobrzyńskiego wynika, że w roku 2020 w ramach wszczętych 3 postępowań przygotowawczych przeciwko obrotowi gospodarczemu oraz 4 postępowań karno-skarbowych policjanci zabezpieczyli 1248 szt. nielegalnych papierosów, 500 gram tytoniu oraz 2059,2 kg suszu tytoniowego.

Wszczęto 63 postępowania w kategorii przestępczości narkotykowej tj. o 23 postępowania więcej aniżeli w roku 2019.

W efekcie prowadzonych działań funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Golubiu-Dobrzyniu ujawnili 72 przestępstwa narkotykowe oraz ustalili 62 osoby podejrzane.

W zakresie przestępczości narkotykowej priorytetowym zadaniem jest ustalenie jak największej ilości sprawców przestępstw zwanych potocznie „handel narkotykami” oraz zabezpieczenie jak największej fizycznie ilości narkotyków (potocznie „zdjęcie ich z rynku”).

W efekcie podjętych działań w 2020 roku zabezpieczono 1946 g. marihuany, 1037 g. amfetaminy, 4 g. MDMA, 583 szt. tabletek ecstasy oraz 82 szt. konopii indyjskich. Łącznie w roku 2020 zabezpieczono ogółem 4938,75 g. narkotyków o wartości rynkowej 171655,00 zł.

W 2020 r. ustalono ogółem 5 nieletnich sprawców czynów karalnych, którzy dopuścili się popełnienia 4 czynów karalnych - przestępstw kryminalnych. Ujawniono także 4 nieletnich pod wpływem alkoholu oraz 4 pod wpływem środków odurzających. Odnotowano również 5 przypadków ucieczki nieletniego z domu rodzinnego oraz 2 przypadki ucieczki z placówek opiekuńczo-wychowawczych. W związku z ujawnionymi przejawami demoralizacji nieletnich w 45 przypadkach powiadomiono sądy rodzinne.

IV. Zadania Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii

Zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii realizują organy administracji rządowej oraz jednostki samorządu terytorialnego. Do zadań gminy należą:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem poprzez :

- a) działalność i współfinansowanie poradni profilaktyki i terapii dla osób uzależnionych od narkotyków i ich rodzin;
- b) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii pomocy psychologicznej i prawnej;
- c) szerokie upowszechnienie wiedzy (ulotki, plakaty) o możliwościach i procedurze administracyjno-prawnej kierowania osób uzależnionych na leczenie.

2. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych :

- a) organizowanie szkoleń, porad, konferencji, warsztatów dla rodziców i podmiotów realizujących program, imprez lokalnych dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów narkotykowych;
- b) organizowanie specjalistycznych szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów o podłożu narkotykowym dla pedagogów szkolnych, nauczycieli, wychowawców i psychologów oraz innych podmiotów realizujących działania profilaktyczne, niezbędnych do prowadzenia pracy profilaktycznej i terapeutycznej z dziećmi i młodzieżą;
- c) funkcjonowanie świetlic socjoterapeutycznych i środowiskowych dla dzieci i młodzieży jako najbardziej efektywnej formy profilaktyki:
 - prowadzenie zajęć świetlicowych;

- umożliwianie dzieciom i młodzieży twórczego, pozytywnego zagospodarowania czasu wolnego poprzez rozwój zainteresowań pod kierunkiem przygotowanych instruktorów i wychowawców;
- realizację w ramach zajęć świetlicowych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży;
- koordynacja pracy świetlic działających na terenie gminy dofinansowywanych ze środków przeznaczonych na profilaktykę;
- zaopatrywanie w materiały dydaktyczne oraz inne artykuły niezbędne do prowadzenia zajęć świetlicowych;
- dożywanie dzieci uczestniczących w zajęciach;
- uzupełnianie w miarę potrzeb sprzętu niezbędnego do funkcjonowania świetlic.

d) organizowanie spotkań z osobami mogącymi dać świadectwo swoich własnych traumatycznych przeżyć związanych z uzależnieniem narkotykowym oraz ze znanymi postaciami cieszącymi się powszechnym szacunkiem i autorytetem, których stanowisko wobec stosowania narkotyków i innych używek jest wyważone i racjonalne;

e) wdrażanie efektywnych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży zapobiegających zażywaniu narkotyków.

3. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych oraz osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii:

a) wspieranie działań profilaktycznych podejmowanych przez placówki oświatowe na terenie gminy poprzez finansowanie zakupu profilaktycznych spektakli teatralnych, programów profilaktycznych, zajęć sportowych;

b) współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami poprzez dofinansowanie realizowanych przez nie konkretnych działań profilaktycznych, organizację wypoczynku i czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, działań promujących zdrowy styl życia, działań wspierających psychologicznie, moralnie i duchowo dla społeczności lokalnej;

c) wspieranie i inicjowanie działań związanych z patrołowaniem szkół i okolic przyszkolnych pod kątem nielegalnej dystrybucji narkotyków oraz ich używania.

4. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontaktu socjalnego:

a) udzielanie pomocy wynikającej z ustawy o pomocy społecznej

V. Sposób realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii

1) Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem:

a) wsparcie finansowe działalności poradni profilaktyki i terapii uzależnień w zakresie realizowanych programów profilaktycznych adresowanych do osób zagrożonych uzależnieniem od narkotyków oraz ich rodzin.

Wskaźniki monitoringu:

- liczba wspartych placówek zajmujących się pomocą terapeutyczną i rehabilitacją dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem ;
- koszty poniesione na realizację programów;
- liczba osób objętych działaniami poradni;
- liczba osób z problemem narkotykowym;
- liczba porad i konsultacji udzielonych w powyższym zakresie.

b) Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii pomocy psychologicznej i prawnej:

Wskaźniki monitoringu:

- ilość porad, konsultacji, interwencji

c) dofinansowanie programów wspierających dla członków rodzin z problemem narkomanii.

Wskaźniki monitoringu:

- ilość programów

- ilość godzin realizacji zadania

- liczba osób objętych programami

- ilość porad, konsultacji, interwencji.

d) przeprowadzenie szkoleń w zakresie wczesnej interwencji psychospołecznej i prawnej w kontekście problematyki narkomanii mających na celu zwiększenie kompetencji i wiedzy kadry pedagogiczno-psychologicznej szkół oraz pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Wskaźniki monitoringu:

- liczba zrealizowanych szkoleń;

- liczba przeszkolonych nauczycieli i pedagogów szkolnych;

- liczba przeszkolonych pracowników socjalnych.

2) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii w szczególności adresowanych do dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych:

a) finansowanie lub dofinansowanie zorganizowanych zajęć pozaszkolnych m.in.: w świetlicach środowiskowych, klubach młodzieżowych, placówkach oświatowych, a także dożywianie dzieci biorących udział w w/w zajęciach;

b) dofinansowanie programów profilaktyki uzależnień i przemocy;

c) dofinansowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież m.in. pozalekcyjnych zajęć sportowych;

d) dofinansowanie wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży narażonych na podejmowanie ryzykownych zachowań;

e) prowadzenie działalności edukacyjnej służącej zmniejszeniu skali zjawiska przemocy w rodzinie;

f) organizowanie i finansowanie lokalnych diagnoz, badań, sondaży pozwalających ocenić aktualny stan problemów narkotykowych;

g) zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych;

h) pokrywanie kosztów szkoleń, konferencji;

i) finansowanie i współudział w ogólnopolskich i lokalnych kampaniach edukacyjnych związanych z profilaktyką uzależnień, organizowanie lokalnych imprez profilaktycznych, konkursów, konferencji prasowych i debat w lokalnych mediach;

j) dofinansowanie programów profilaktycznych realizowanych w środowiskach osób zagrożonych narkomanią: w pubach, klubach, dyskotekach oraz w miejscach spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież, w których istnieje zagrożenie kontaktu z narkotykami.

Wskaźniki monitoringu:

- ilość zrealizowanych programów profilaktycznych;

- liczba odbiorców programu;

- liczba uczestników zajęć sportowo-rekreacyjnych;

- ilość kampanii i akcji profilaktycznych;

- ilość raportów dotyczących problematyki uzależnień;

- ilość uczestników zajęć świetlicowych;

- wielkość środków finansowych z budżetu gminy wykorzystanych na powyższe działania.

3) Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów narkomanii:

a) udzielanie wsparcia finansowego, rzeczowego, organizacyjnego i merytorycznego organizacjom pozarządowym oraz instytucjom działającym w obszarze prewencji narkotykowej;

- b) budowanie systemu współpracy, wymiana informacji;
- c) zlecenie do realizacji zadań wynikających z Programu;
- d) współpraca merytoryczna;
- e) udzielanie rekomendacji.

Wskaźniki monitoringu:

- wysokość środków finansowych przekazanych na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii;
- ilość konkursów i zadań w związku z realizacją zwalczania i przeciwdziałania narkomanii;
- liczba porad i konsultacji w związku z realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii;
- liczba udzielonych rekomendacji.

4) Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontaktu socjalnego:

- a) udzielanie pomocy wynikającej z ustawy o pomocy społecznej

Wskaźniki monitoringu:

- liczba osób/rodzin objęta wsparciem socjalnym.

VI. Adresaci Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii

Program skierowany jest do wszystkich mieszkańców gminy Kowalewo Pomorskie, którzy w życiu spotykają się z problemem narkomanii oraz jego konsekwencjami, a także do wszystkich zainteresowanych tą problematyką, a w szczególności:

- Dzieci, młodzieży i osób dorosłych z grup ryzyka;
- Osób uzależnionych i współuzależnionych od narkotyków;
- Rodzin z problemem narkotykowym;
- Pracowników zajmujących się zawodowo przeciwdziałaniem narkomanii (pedagogzy, nauczyciele, psychologowie, pracownicy socjalni, terapeuci).

VII. Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii

Realizatorem Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii jest powoływany przez Burmistrza Pełnomocnik Burmistrza Miasta Kowalewo Pomorskie ds Przeciwdziałania Narkomanii.

Partnerami przy realizacji zadań są:

1. Urząd Miejski w Kowalewie Pomorskim,
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
3. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowalewie Pomorskim,
4. Zespół Interdyscyplinarny,
5. Policja,
6. Placówki oświatowe,
7. Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Kowalewie Pomorskim,
8. Świetlica Socjoterapeutyczna w Kowalewie Pomorskim,
9. Poradnie i lekarze podstawowej opieki zdrowotnej,
10. Kościoły,
11. Punkty, Poradnie i Ośrodki Pomocy zajmujące się profilaktyką i leczeniem uzależnień,
12. Organizacje pozarządowe,
13. Ministerstwo Zdrowia,
14. Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego,
15. Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki,
16. Starostwo Powiatowe w Golubiu-Dobrzyniu,

i inne instytucje zaangażowane w działalność na rzecz profilaktyki i przeciwdziałania narkomanii.

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii są środki finansowe z budżetu gminy, zagwarantowane corocznie w uchwale budżetowej.

Organ wykonawczy gminy sporządza raport z wykonania w danym roku Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii i efektów ich realizacji, który przedkłada radzie gminy, w terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku, którego dotyczy raport.

E. Jasińska